

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในภาพรวมและรายด้าน และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในภาพรวมและรายด้าน กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งเพศชายและหญิงที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี รวมทั้งสิ้น 440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลในสถานประกอบการ ซึ่งตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และหาค่าความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity Index: CVI) เท่ากับ .87 หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับพยาบาลที่มีลักษณะการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจำนวน 30 ราย แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ผล เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือระดับสูง ($\alpha = .93$) เก็บข้อมูลโดย นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มประชากรเป็นรายบุคคลในเดือนมกราคม - เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 หลังจากนั้นนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลที่มีขนาดสถานประกอบการแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ Independent t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลาง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.51 และเพศชาย ร้อยละ 24.49 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 50.61 รองลงมา อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.06 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 66.53 รองลงมา สถานภาพสมรสและอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 31.22 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 97.55 รองลงมาระดับปริญญาโท ร้อยละ 2.45 และยังไม่เคยอบรมด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ร้อยละ 48.16 รองลงมา มีการอบรมหลักสูตร 60 ชั่วโมง ร้อยละ 36.33 พยาบาลมีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี ร้อยละ 76.33

รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี ร้อยละ 15.10 ปฏิบัติงานแบบเต็มเวลา ร้อยละ 50.02 ปฏิบัติงานแบบบางเวลาร้อยละ 48.98 และพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.21 และเพศชายร้อยละ 31.79 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 42.56 รองลงมา อายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.85 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 51.28 รองลงมา สถานภาพสมรสและอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 36.92 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 98.97 รองลงมา ระดับปริญญาโท ร้อยละ 1.03 มีการอบรมหลักสูตร 60 ชั่วโมง ร้อยละ 43.59 รองลงมา ยังไม่เคยอบรมด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัย ร้อยละ 42.56 พยาบาลมีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี ร้อยละ 57.44 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี ร้อยละ 32.82 ปฏิบัติงานแบบบางเวลาร้อยละ 59.49 ปฏิบัติงานแบบเต็มเวลาร้อยละ 40.51

2. ระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลาง ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, SD = .77$) และระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง ($M = 3.61, SD = .92$)

3. การจัดหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการขนาดกลาง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 72 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60 และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40 สถานประกอบการขนาดใหญ่มีการจัดหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.5

4. ระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลาง ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารจัดการหน่วยบริการสุขภาพ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, SD = .77$) และระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง ($M = 3.61, SD = .92$)

5. ระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลาง ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบการอยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, SD = .77$) และระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง ($M = 3.61, SD = .92$)

6. ระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลาง ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการอยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, SD = .77$) และระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถาน

ประกอบการขนาดใหญ่ ในเทคนิคอุตสาหกรรมมตะนคร จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง
($M = 3.61, SD = .92$)

7. ระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลาง ในเทคนิค
อุตสาหกรรมมตะนคร จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย
อยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, SD = .77$) และระดับการปฏิบัติงานของพยาบาลในสถานประกอบการ
ขนาดใหญ่ ในเทคนิคอุตสาหกรรมมตะนคร จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง ($M = 3.61, SD = .92$)

8. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในภาพรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.153, p = 0.032$)

9. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ด้านการบริหารองค์กรของหน่วยบริการ
สุขภาพ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.515, p = 0.130$)

10. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ พบว่าไม่
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.530, p = 0.127$)

11. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถาน
ประกอบกิจการ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.667,$
 $p = 0.096$)

12. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของ
สถานประกอบกิจการ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.889,$
 $p = 0.060$)

13. คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล
ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและ
ความปลอดภัย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 3.410, p = 0.001$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแยกอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ พบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ในสถานประกอบการขนาดกลางกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ อยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานตามรายชื่อมาตรฐานที่เหมือนกันก็คือ มีการพัฒนานโยบายการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัย และพัฒนาบริหารจัดการทรัพยากร ให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และเป็นที่ปรึกษาด้านสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ ทบทวนแนวทางการให้บริการ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานการพยาบาลอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้กลุ่มประชากรบางท่านยังมีส่วนร่วมในการยกร่างกำหนดและพัฒนานโยบายสุขภาพ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของสถานประกอบการ โดยส่วนมากพยาบาลที่จะปฏิบัติงานด้านนี้จะต้องเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ ลักษณะแบบเต็มเวลาซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มประชากรที่ปฏิบัติงานแบบเต็มเวลาทำให้มีการปฏิบัติงานด้านบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ ได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน ส่วนที่แตกต่างกันตามรายชื่อมาตรฐานก็คือในสถานประกอบการขนาดใหญ่จะมีการจัดทำพันธกิจ และวัตถุประสงค์การบริการอาชีวอนามัยอย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบการให้บริการแต่ในสถานประกอบการขนาดกลางจะไม่มีการดำเนินงานดังกล่าว การดำเนินการจัดทำแผนภูมิของสถานประกอบการในหน่วยบริการสุขภาพ เพื่อแสดงถึงสายงานและการบังคับบัญชาของหน่วยบริการสุขภาพ ในสถานประกอบการจะมีการดำเนินการแต่ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ไม่มีการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราศรี สีตลพฤกษ์ และคณะ (2545ก) เรื่อง มาตรฐานเชิงกระบวนการพยาบาลอาชีวอนามัย พบว่ามาตรฐานด้านบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ มีความสำคัญในเรื่องการยกร่างและการพัฒนานโยบายการดำเนินงานด้านสุขภาพอนามัยและการจัดให้พยาบาลประจำสถานประกอบการ เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรสถานประกอบการต้องให้บริการที่ได้มาตรฐานคุณภาพของงานบริการอาชีวอนามัยและข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของงานที่เป็นเรื่องแรกคือการปฏิบัติงานของพยาบาลในการพัฒนานโยบายสุขภาพ จะต้องเป็นพนักงานประจำของสถานประกอบการจึงจะจัดทำนโยบายด้านสุขภาพและให้บริการ

งานอาชีวอนามัยได้อย่างครบถ้วนตามระบบและตามกฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสาเหตุหลายประการเช่นการยอมรับจากหน่วยงานอื่นในสถานประกอบการ เวลาที่ให้กับงาน รวมทั้งความสนใจในการเฝ้าหาความรู้ที่จะนำมาปฏิบัติตลอดจนการประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งจะต้องมีการวางแผนงาน มีการบริหารจัดการอย่างมีระบบ ดังนั้นพยาบาลประจำสถานประกอบการที่จ้างชั่วคราวจะไม่สามารถดำเนินการให้บริการด้านอาชีวอนามัยได้อย่างเต็มที่เพราะมีข้อจำกัดหลายอย่างตามที่กล่าวมา

มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ พบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ในสถานประกอบการขนาดกลางกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานตามรายชื่อมาตรฐานที่เหมือนกันก็คือ พยาบาลในสถานประกอบการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น จัดทำแผนงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยอยู่ในขอบเขตนโยบายของสถานประกอบการและได้เสนอแผนงานที่กำหนดไว้ตามสายงานการบังคับบัญชาเพื่ออนุมัติสนับสนุนและดำเนินงานโครงการสุขภาพมีการประเมินอันตรายและสิ่งคุกคามสุขภาพ ในแผนงานที่กำหนดไว้รวมทั้งจัดระบบประสานงานที่มีคุณภาพทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อสนับสนุนบริการสุขภาพให้แก่ลูกจ้างพร้อมทั้งจัดหาคู่มือการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำสถานประกอบการไว้ในหน่วยบริการสุขภาพ จัดหาคู่มือการใช้บริการหน่วยบริการสุขภาพสำหรับลูกจ้าง จัดทำระบบข้อมูลสุขภาพและความปลอดภัยให้มีคุณภาพ ส่วนที่แตกต่างกันตามรายชื่อมาตรฐานก็คือในสถานประกอบการขนาดกลาง ด้านการให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ มีแต่แผ่นพับและโปสเตอร์เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเป็นโรคต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการทำวิจัยพบว่า สถานประกอบการไม่มีการทำวิจัย สถานประกอบการขนาดใหญ่ การให้ความรู้จะเชิญวิทยากรด้านสุขภาพและความปลอดภัยมาให้ความรู้ และสื่อต่าง ๆ ในการให้ความรู้จะทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอ และในสถานประกอบการจะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการทำวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร เศรษฐสิทธิกุล (2549) เรื่อง การปฏิบัติงานของพยาบาลภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานภายหลังสำเร็จการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติงานหลังสำเร็จการศึกษารายด้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับดีมาก และการศึกษาวิจัยของ สมเกียรติ คิริรัตนพฤษ์ นางประภาศรี เต็มวิชากร, ชาดิวุฒิ จำจด และธนศ สันส่งสุข (2549) การศึกษาสถานการณ์การให้บริการทางด้านอาชีวอนามัยในภาคอุตสาหกรรม จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า สถานประกอบการมีการจัดบริการอาชีวอนามัยภายในสถานประกอบการเองทั้งหมดโดยมีการจัดทีมงานขึ้นมารับผิดชอบเป็นการเฉพาะสำหรับ

บุคลากรที่มาให้บริการนั้นอาจจะมีทั้งการจ้างมาเป็นบุคลากรของโรงงานเป็นการประจำหรือจ้างมาทำงานแบบบางเวลา โดยเฉพาะแพทย์ซึ่งส่วนใหญ่จะรับจ้างมาทำงานเป็นครั้งคราว กิจกรรมส่วนใหญ่ในการให้บริการยังคงเน้นการรักษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ แต่ขณะนี้เริ่มมีแนวคิดที่จะดำเนินการเชิงรุกบ้างแล้ว กิจกรรมการให้บริการจะอิงอยู่กับกฎหมายเป็นหลัก และมักจะเน้นเรื่องความปลอดภัย และจากการศึกษาวิจัยของ นาดยา เต้าป้อม(2547) เรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับสูงการศึกษาของ วราศรี สัตตพฤษ์และคณะ (2545ก) เรื่อง มาตรฐานเชิงกระบวนการการพยาบาลอาชีวอนามัย พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการหน่วยบริการสุขภาพ มีความสำคัญยิ่งที่จะต้องกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางให้พยาบาลได้ปฏิบัติ เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันสถานประกอบการส่วนใหญ่จะมีบุคลากรพยาบาลให้บริการสุขภาพอนามัยเป็นหลัก โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดกลางที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และถ้าเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่จะมีการจ้างแพทย์เข้ามาดำเนินการ แต่การจ้างแบบประจำมีน้อย ซึ่งทำให้การเข้าร่วมดำเนินการในการจัดทำแผน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆน้อยมาก ดังนั้นภาระต่าง ๆ ในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องตกอยู่กับพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ที่จะต้องดำเนินการทั้งหมดด้วยตนเอง การกำหนดมาตรฐานจึงมีความสำคัญสำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติของพยาบาล

มาตรฐานที่ 4 ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบการ พบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยในสถานประกอบการขนาดกลางกับสถานประกอบการขนาดใหญ่อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานตามรายชื่อมาตรฐานที่เหมือนกันก็คือ พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการมีคุณวุฒิที่พร้อมจะดำเนินงานในสถานประกอบการโดยผู้ที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนดต้องมีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานพยาบาลอาชีวอนามัย ดำเนินงานในการจัดบริการตามขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาแนะนำและติดต่อประสานงานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจตราและมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ให้การดูแลสุขภาพแนะนำด้านความปลอดภัยแก่ลูกจ้างภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจัดบริการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปกป้องสิทธิของลูกจ้าง ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพและความปลอดภัยให้แก่ลูกจ้างในการดูแลตนเอง อีกทั้งร่วมมือหรือสนับสนุนในการทำวิจัย นอกจากนี้ยังติดต่อ

ประสานงานด้านอาชีวอนามัยทั้งในและนอกหน่วยงานและสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อพัฒนาเครือข่ายในการประสานงานพยาบาลอาชีวอนามัย ที่แตกต่างกันในด้านคุณสมบัติของพยาบาลในสถานประกอบการจะไม่พบ เพราะพยาบาลที่ปฏิบัติงานนั้นต้องมีคุณสมบัติที่สถานประกอบการกำหนดจึงจะมาปฏิบัติงานได้

ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ สมเกียรติ ศิริรัตนพลฤกษ์ และคณะ (2549) การศึกษาสถานการณ์การให้บริการทางด้านอาชีวอนามัยในภาคอุตสาหกรรม จากการศึกษาพบว่า การให้บริการยังมีอุปสรรคและปัญหาคือบุคลากรทางด้านอาชีวอนามัยที่ยังไม่เพียงพอ ขาดนโยบายการสนับสนุนจากผู้บริหาร ขาดองค์ความรู้และวิชาการและเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยของ วราศรี สิตลพฤกษ์ และคณะ (2545ก) เรื่อง มาตรฐานเชิงกระบวนการการพยาบาลอาชีวอนามัย พบว่า คุณสมบัติที่จำเป็นอันดับแรกของพยาบาลในสถานประกอบการคือ คุณวุฒิการศึกษา ซึ่งนอกจากความรู้ทางการพยาบาลอันเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานของพยาบาลทุกสาขาแล้ว ต้องมีความรู้ทางด้านอาชีวอนามัยควบคู่กันไปด้วย จึงจะทำให้งานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พยาบาลในสถานประกอบการต้องปฏิบัติงานอยู่ในขอบเขตของจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ทั้งในด้านการพยาบาลทั่วไปและการพยาบาลอาชีวอนามัยโดยเฉพาะอีกด้วย เนื่องจากในหลักการทางด้านการพยาบาลอาชีวอนามัย ลักษณะงานบางอย่างอาจมีความแตกต่างกันออกไปจากพยาบาลทั่วไป เช่น ในการรักษาความลับของผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลหลาย ๆ ฉบับ

มาตรฐานที่ 5 ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการ พบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยในสถานประกอบการขนาดกลางกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานตามรายชื่อมาตรฐานที่เหมือนกันก็คือ มีการจัดทำนโยบายการส่งเสริมสุขภาพและค้นหาปัญหาและความต้องการในการจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อจัดทำโครงการและ/ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาโดยให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในกิจกรรม กิจกรรมที่มีก็คือ รณรงค์และจัดกิจกรรมด้านป้องกันและควบคุมโรค ให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและควบคุมอันตรายแก่ลูกจ้าง แนะนำการใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล อย่างถูกต้องเหมาะสม ประเมินผลโครงการและ/ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงจัดทำโครงการตรวจวัดสุขภาพลูกจ้างก่อนรับเข้าทำงาน ตรวจสุขภาพประจำปีและตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงต่อสิ่งคุกคามทางสุขภาพ ประเมินอันตรายและสิ่งคุกคามสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างในสถานประกอบการ ประเมินภาวะทางสุขภาพของลูกจ้างเพื่อการวินิจฉัยทางการแพทย์และให้การ

รักษาพยาบาลเบื้องต้น สอบสวนโรคและ/ หรืออุบัติเหตุจากการทำงานและจัดทำแผนในการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและการบาดเจ็บ จัดให้มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ลูกจ้างที่ได้รับอุบัติเหตุหรือบาดเจ็บ ให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติตัวแก่ลูกจ้างภายหลังการรับการรักษาพยาบาล และมีระบบส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลที่เหมาะสม ส่วนที่แตกต่างกันคือ การจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพโดยให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมและได้รับการสนับสนุนจากนายจ้าง ในสถานประกอบการกลางจะให้พนักงานมีส่วนร่วมมากกว่าในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานประกอบการขนาดใหญ่มีจำนวนพนักงานมากในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ต้องประสานแต่ละหน่วย จึงไม่สะดวกในการดำเนินงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ นาดยา เต้าป้อม (2547) เรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล กับ ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วราศรี สิตลพฤกษ์ และคณะ (2545ก) เรื่อง มาตรฐานเชิงกระบวนการการพยาบาลอาชีวอนามัย พบว่า การให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบกิจการพยาบาลประจำสถาน ประกอบกิจการจะต้องจัดการบริการสุขภาพให้ครบถ้วนตามหลักการ 4 อย่างทางสาธารณสุข การควบคุมป้องกันโรคและอันตรายในสถานประกอบกิจการ การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพกาย และสุขภาพจิต การดำเนินการให้บริการรักษาพยาบาลตามขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการฟื้นฟูสุขภาพและสมรรถภาพให้แก่ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการ ในการวิจัยครั้งนี้ กิจกรรมทางการพยาบาลที่พยาบาลปฏิบัติน้อยที่สุดคือ จัดทำระบบการสอบสวนโรคและ/ หรือ อุบัติเหตุจากการทำงาน และแนะนำการใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล อย่าง ถูกต้องเหมาะสมให้แก่ลูกจ้างอาจเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่การสอบสวนโรคและการแนะนำการใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงานทางสถานประกอบการจะให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย เป็นผู้รับผิดชอบพยาบาลจะให้บริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเท่านั้น

การศึกษาวิจัยของ ธัญญลักษณ์ สิริวัฒน์ (2542) เรื่อง การปฏิบัติงานของพยาบาลควบคุม การติดเชื้อโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การ ปฏิบัติงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป โดยภาพรวม กิจกรรมทั้ง 7 ด้าน ประชากรมีการปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมได้ร้อยละ 77.3 ของกิจกรรมทั้งหมด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการให้คำปรึกษา มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.1 รองลงมาคือการบริหารจัดการ การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล การให้ความรู้แก่บุคลากร คิดเป็นร้อยละ 83.5, 83.1 และ 80.3 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมด้านการสอบสวนการระบาด

การศึกษาวิจัยและการดูแลสุขภาพบุคลากร มีการปฏิบัติร้อยละ 73.7, 71.2 และ 52.7 ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 6 ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย พบว่าการปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยในสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่มีการดำเนินงานตามรายข้อมูลมาตรฐานที่เหมือนกันก็คือ พยาบาลในสถานประกอบการเมื่อปฏิบัติงานด้านต่างๆแล้วจะมีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการบาดเจ็บ การเจ็บป่วยของลูกจ้างเพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีการติดตามผลการรักษาและบันทึกข้อมูลในสมุดสุขภาพประจำตัวพนักงานตามแบบฟอร์มที่กฎหมายกำหนด ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ สมเกียรติ ศิริรัตน และคณะ (2549) การศึกษาสถานการณ์การให้บริการทางด้านอาชีวอนามัยในภาคอุตสาหกรรม พบว่าประเด็นปัญหาการจัดบริการอาชีวอนามัยในสถานประกอบการคือการที่ยังไม่สามารถนำเอาข้อมูลต่างๆที่ได้จากการ บริการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ วราศรี สิตลพฤกษ์ และคณะ (2545ก) กล่าวว่า ข้อมูลทางด้านสุขภาพเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่สามารถนำมาประเมินสถานการณ์ทางด้านอาชีวอนามัย ในส่วนของสุขภาพคนงานได้นอกจากนั้นยังมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายเงินทดแทน เป็นต้น เพื่อใช้ในการพิจารณาประเมินความเจ็บป่วยเกี่ยวกับโรคและอันตรายจากการประกอบอาชีพ นอกจากนี้การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้พยาบาลสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการประเมินภาวะสุขภาพของคนคนงานได้ และข้อมูลภาวะสุขภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อใช้พิจารณาวางแผน ปรับปรุง แก้ไข งานในหน่วยบริการสุขภาพให้ตรงกับความต้องการหรือจากปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้าน

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ในมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ด้านการบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ ด้านการบริหารจัดการหน่วยบริการสุขภาพ ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบการ ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการ ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการทั้งในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ ไม่มีความแตกต่างกัน ในเรื่อง

1. ด้านบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ เพราะในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ต่างมุ่งเน้นงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ซึ่งเป็นนโยบายที่สำคัญที่ทุก

สถานประกอบการต้องมีการกำหนด เพื่อให้ความคุ้มครองด้านสวัสดิการของพนักงานให้มีความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน จึงมีการบริหารองค์กรให้พร้อมในการดำเนินงาน

2. ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ เพราะในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ เมื่อให้ความสำคัญด้านบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพแล้ว แต่ละสถานประกอบการต้องมีการจัดการหน่วยบริการสุขภาพให้มีความครอบคลุมในเรื่องการทำแผนกำหนดค่าใช้จ่าย การเสนอโครงการ การจัดระบบข้อมูล จัดหาคู่มือในการปฏิบัติงาน จัดหาคู่มือการให้บริการสำหรับลูกค้า เพื่อให้หน่วยบริการและผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมในการให้บริการกับพนักงานที่เข้ามาใช้บริการ

3. ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบการ เพราะพยาบาลที่จะมาปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด เช่น ต้องเป็นพยาบาลวิชาชีพและได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์จากสภาการพยาบาล ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเหมือนกันทุกสถานประกอบการ

4. ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการ พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่จัดบริการตามขอบเขตของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกฎระเบียบที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ โดยคำนึงถึงความเป็นมนุษย์และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าผู้รับบริการจะปฏิบัติงานอยู่แผนกใดก็ตาม ก็ให้การพยาบาลเหมือนกัน

ส่วนมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการขนาดกลางและสถานประกอบการขนาดใหญ่ พบว่า มีความแตกต่างกันโดยคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางมากกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดใหญ่ และเมื่อจำแนกประเด็นการปฏิบัติงานตามรายชื่อ พบว่า สถานประกอบการขนาดกลางมีการปฏิบัติงานด้านการติดตามผลการรักษา มีการปฏิบัติงานด้านจัดทำข้อมูลตามกฎหมายที่กำหนด มีการปฏิบัติงานด้านการบันทึกข้อมูลในสมุดสุขภาพประจำตัวพนักงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด และมีการปฏิบัติงานรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการบาดเจ็บ การเจ็บป่วยของลูกค้าเพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพ สูงกว่าสถานประกอบการขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานประกอบการขนาดกลางมีจำนวนพนักงานที่น้อยกว่าสถาน

ประกอบการขนาดใหญ่ การเข้ารับบริการของพนักงานก็น้อยลงตามสัดส่วนของขนาดสถานประกอบการ ทำให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานมีเวลาในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากกว่าสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีจำนวนพนักงานที่มากกว่า การทำงานด้านนี้จึงไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

3. การจัดหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการ

จากผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการขนาดใหญ่มีการจัดหน่วยบริการในสถานประกอบการได้ตามมาตรฐานกว่าสถานประกอบการขนาดกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในสถานประกอบการขนาดใหญ่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของลูกจ้างจึงจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินงานในการจัดหน่วยบริการสุขภาพอย่างเหมาะสม อีกทั้งในสถานประกอบการขนาดใหญ่จะมีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานด้านสุขภาพและสวัสดิการ มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการบริหารงานอย่างเพียงพอ และเมื่อพิจารณาการดำเนินงานของสถานประกอบการก็มีการจัดหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการครอบคลุมตามข้อมาตรฐานย่อย โดยสถานประกอบการขนาดใหญ่มีการจัดหน่วยบริการสุขภาพที่อยู่ชั้นล่าง มีพื้นที่ในหน่วยบริการสุขภาพกว้างขวาง ประตูเข้า ออก สะดวก แสงสว่างมีกำลังส่องเพียงพอตามที่กำหนด มีระบบไฟฉุกเฉินไว้สำรอง มีระบบถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ อีกทั้งมีการจัดพื้นที่ในการให้บริการอย่างชัดเจน มีการตกแต่งเหมาะสมและสะดวก มีครุภัณฑ์ เครื่องมือพร้อมใช้และเพียงพอ ในทางตรงกันข้ามสถานประกอบการขนาดกลาง มีข้อจำกัดในด้านบุคลากรที่จะมาดำเนินงานสุขภาพและสวัสดิการต่างๆของพนักงาน และงบประมาณของสถานประกอบการขนาดกลางจะมีค่อนข้างจำกัดกว่าสถานประกอบการขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาตามข้อมาตรฐานพบว่า หน่วยบริการสุขภาพยังมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในหน่วยบริการสุขภาพ มีการจัดพื้นที่ในการรักษาพยาบาลไม่เหมาะสม ครุภัณฑ์ทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ เครื่องใช้สำนักงาน พาหนะในการนำส่งพนักงานเมื่อได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของทีมสุขภาพ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

ในการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านปฏิบัติการ

พยาบาลในสถานประกอบการทั้งสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ควรมี

ส่วนร่วมในการบริหารองค์กรและจัดการหน่วยบริการสุขภาพ เพื่อให้สถานประกอบการเห็นความสำคัญในมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยว่ามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและพนักงาน อีกทั้งควรให้บริการด้านส่งเสริม ป้องกันและควบคุมโรค ฟื้นฟูสภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การบริการมีความครอบคลุมในทุก ๆ ด้านและควรจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพของพนักงานให้ทันสมัยและพร้อมที่จะใช้งาน เพราะข้อมูลสุขภาพเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน

2. ด้านบริหารจัดการ

ผู้บริหารสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ควรกำหนดมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยไว้ในแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อให้เป็นเกณฑ์ชี้วัดประสิทธิภาพของงานให้มีความครอบคลุม พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากร เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน่วยบริการสุขภาพ ควรมีการควบคุม กำกับ การดำเนินงานด้านมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย โดยการติดตาม ตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานเป็นประจำและสม่ำเสมอ และควรใช้มาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการประเมินคุณภาพงานด้านอาชีวอนามัยเพื่อให้งานมีความครอบคลุมและเป็นมาตรฐานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ดังนั้นจึงควรศึกษาลักษณะเดียวกันนี้ในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ผลการวิจัยกว้างขึ้น

2. ควรศึกษาการปฏิบัติงานของพยาบาลอาชีวอนามัยในเชิงคุณภาพ เช่น ศึกษาโดยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาลอาชีวอนามัยจริง และ/หรือพิจารณาจากการบันทึกรายงานทางการพยาบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. ควรศึกษาการปฏิบัติงานของพยาบาลอาชีวอนามัยในสถานประกอบการกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยเช่น อัตรากำลังของพยาบาลในสถานประกอบการ